

Европейски съюз
Европейски фонд за
регионално развитие
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013”

Решения за
по-добър живот

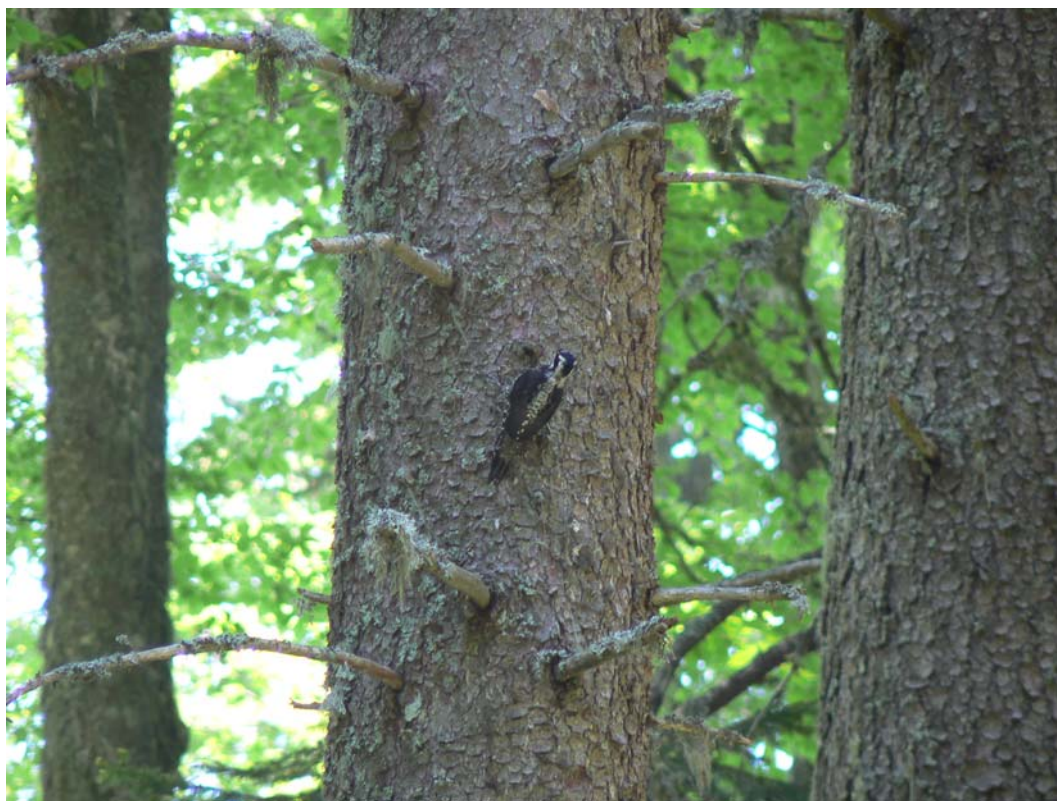
РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ-ПАЗАРДЖИК
БЕНЕФИЦИЕНТ ПО ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007-2013 г.”

КОНСОРЦИУМ „ПРИЗМА-НИШАВА” – ИЗПЪЛНИТЕЛ НА ОБЩЕСТВЕНАТА ПОРЪЧКА С
ВЪЗЛОЖИТЕЛ РИОСВ-ПАЗАРДЖИК

ФАУНИСТИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ В РЕЗЕРВАТ „БЕГЛИКА“

ЕКСПЕРТЕН ДОКЛАД – ПТИЦИ

АВТОР: ДИМИТЪР ДЕМЕРДЖИЕВ

Министерство
на околната среда и водите

Проект „Изпълнение на дейности по устойчиво управление на резервати
„Купена”, „Мантарица”, „Беглика” и „Дупката”, одобрен за финансиране по
приоритетна ос 3 „Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие”
на Оперативна програма „Околна среда 2007-2013 г.”

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. УВОД	3
2. МЕТОДИ	3
3. ТАКСОНОМИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ.....	5
4. ТАКСОНИ С КОНСЕРВАЦИОННА ЗНАЧИМОСТ	10
5. ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА	12
6. ЗАПЛАХИ И НЕОБХОДИМИ МЕРКИ ЗА ОПАЗВАНЕ	14
7. ЦИТИРАНА ЛИТЕРАТУРА	14

1. УВОД

Орнитофауната в Западни Родопи е сравнително добре проучена. Обобщена информация за групата е представена в работите на Мичев, Петров (2000); Petrov *et al.* (2006), Костадинова, Граматиков (2007). Територията на резервата и близките околности са били обект на специално проучване, проведено през периода 1977-1980 г. (Дончев 1982). Допълнителни данни за района са публикувани в работите на Патев (1950), Боев (1985), Мичев *и др.* (1986), Petrov *et al.* (2006), Shurulinkov, Stoyanov (2006), Янков (2007), Големански *и др.* (2011), Shurulinkov *et al.* (2012).

2. МЕТОДИ

Методиката за теренна инвентаризация и картиране на птиците в обхвата на резервата, е разработена през месец март 2014 г. Методиката включва изготвяне на литературен обзор на наличните публикации за птици на територията на резервата; основен алгоритъм за провеждане на полево проучване (материали и методи); вид, структура и анализ на данните; период на реализиране на проучването. Като част от методиката е разработен формуляр за събиране на информация на терен и база данни за обобщаване на събраната информация.

Данните за видовете птици и характеристиките на техните местообитания се събират въз основа на прилагането на точково отчитане (Bibby *et al.* 1999). Точките за отчитане се разполагат на случаен принцип с единствено условие минималното разстояние между две съседни точки да не е по-малко от 150 m (Bibby *et al.* 1999). За всяка точка на отчитане на терен се събира следната информация: точни географски координати, определени посредством ръчен GPS приемник, регистриран вид, регистрация (визуална или акустична), пол/възраст, разстояние до обекта, (използвани са 3 категории <25 m; 25-50 m; 50-100 m), позиция, поведение, час и дата на наблюдението. Данните за всяка точка на отчитане се попълват в стандартни полски формуляри. Времеви интервал за отчитане включва, период на изчакване от 2 минути след достигане на точката за отчитане, след което всички видени и чути птици се регистрират за интервал от 5 минути. Самите преброявания на птиците се извършват при подходящи метеорологични условия (липса на мъгла, силен вятър или валежи). Важно условие за правилното прилагане на метода е птиците да бъдат записвани в инициалното им положение на регистрация (това се отнася особено за птиците, регистрирани в полет) и една и съща птица да не бъде записана двукратно.

Характеристиките на местообитанието се описват в радиус от 25 m. Част от характеристиките на местообитанието се снимат чрез GPS (напр. надморска височина), други се измерват по стандартен начин (височина на тревната покривка), трети се описват окомерно (брой и покритие на растителните етажи: 1. нисък тревен, 2. висок тревен, 3. нисък храстов, 4. висок храстов, 5. дървесен; покритие на скали и камъни и др.). Свалените характеристики на местообитанието се нанасят в стандартни формуляри.

За инвентаризация на видовете грабливи птици и кълвачите са използвани следните методи:

- За отчитане наличието на кълвачи на избраните точки за отчитане са използвани акустични запаси за провокация на видовете. Избраните точки за отчитане са съобразени с екологичните изисквания на видовете към местообитанията на микрохабитатно равнище.

- За отчитане присъствието на нощни грабливи птици избраните точки за отчитане са посещавани през нощта. Използвани са акустични запаси за провокация на видовете. Избраните точки за отчитане са съобразени с екологичните изисквания на видовете към местообитанията на микрохабитатно равнище.
- За отчитане наличието на дневни грабливи птици се избират точки на наблюдение. Точките на наблюдение се разполагат на височини, така че наблюдаващият да има видимост до 1 km радиус. Наблюденията се извършват при благоприятни метеорологични условия и са с времетраене 1-2 часа (BIBBY *et al.* 1999). Отчита се вида на птицата, възрастта и ако е възможно, броят на индивидите, вида на полета, височината и посоката му, поведението на птицата.

Визуалната регистрация на птиците е посредством бинокъл Nikon Monarch 8x42 и зрителна тръба Leica 20x50.

За консервационно значими видове са приети видовете от: Червен списък на световно застрашените видове към Международният съюз за защита на Природата (**RED LIST, IUCN**), Приложение 1 на Директива **79/409/ЕИО** за опазването на дивите птици, Приложение 1 и 2 на видове, включени в Конвенцията за защита на мигриращите видове диви животни (**BONN**), видове включени в Приложение 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие, Червената книга на Република България.

Полеви формуляр попълван при теренните проучвания:

Стандартен формуляр за птици

Дата: ____/____/____ Начална точка: _____ Крайна точка _____ Трансект: _____

33, Резерват: _____, Населено място: _____
Местност: _____

Метеорологични условия: t° _____ облачност % _____ дъжд _____
вятър _____

Начало [h/min]: ____/____ Край [h/min]: ____/____ Наблюдател: _____

GPS т.	Вид	R	D [m]	S	P	Бележки/ Поведение/Брой

Раст. етажи / доминантни видове растения:

1 _____/_____

2 _____/_____

Покритие на растителните етажи [%]: 1 _____; 2 _____; 3 _____; 4 _____; 5 _____

Височина на растителните етажи [m]: 1 _____; 2 _____; 3 _____; 4 _____; 5 _____

Заплахи:

Легенда: Регистрация (R): визуална (V); акустична (A); Пол/възраст (S): мъжки (m); женска (f); млад (j); Разстояние (D): <25 m (D1); 25-50 m (D2); 50-100 m (D3); Позиция (P): в нисък тревен етаж (1); висок тревен етаж (2); нисък храстов етаж (3); висок храстов етаж (4); дървесен етаж (5); в полет (F); Бележки/Поведение: брачна песен; тревога; други звуци; хранене на малки; търсене на храна; неопределено.

3. ТАКСОНОМИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ

За района на резервата и съседните територии са установени 96 вида птици. В таблица 1 са представени: установени видове по време на настоящото проучване (51); видовете по литературни данни (42); лични наблюдения при предходни посещения (3).

Седемдесет и седем от видовете са класифицирани като гнездящи, 15 са мигриращи, един е скитащ, а четири вида могат да се причислят към изчезналите за района. От рода на ястребите в границите на резервата бе установен големия ястреб (*Accipiter gentilis*) с численост 2 дв., а малкия ястреб (*Accipiter nisus*) бе наблюдаван в едно находище. Осояда (*Pernis apivorus*) и сокола орко (*Falco subbuteo*) също бяха регистрирани с по едно находище. Установената гнездяща двойка малки орли (*Aquila pennata*) по време на изследването на ДОНЧЕВ (1982) не бе потвърдена. В границите на резерват „Беглика” глухарът (*Tetrao urogallus*) бе установен в две находища (фигура 1, 2). Данни за числеността прилага ДОНЧЕВ (1982), който за пролетта на 1980 г. съобщава 38 мъжки птици за района. От нощните грабливи птици в едно находище във високата част на резервата бе установена рядката пернатокрака кукумявка (*Aegolius funereus*) (фигура 3). Видът бе установен на надморска височина от 1974 m в разредена гора от бял бор (*Pinus silvestris*) и смърч (*Picea abies*) с не големи полянки в близост до било. SHURULINKOV, Stoyanov (2006) и SHURULINKOV *et al.* (2012) прилагат данни за още 5 находища на пернатокрака кукумявка в района. Данни за присъствието на малката (врабчова) кукумявка (*Glaucidium passerinum*) са отразени в работите на Големански *и др.* (2011) (1 находище за района на Беглика) и SHURULINKOV *et al.* (2012) (3 находища за връх Голяма Сюткя; 2 за връх Малка Сюткя, 1 за яз. Голям Беглик). По време на настоящото проучване при използваните провокации на пернатокрака кукумявка и малка кукумявка на 3 от точките пойните птици отчетливо реагираха, проявявайки тревожно поведение, сигурен признак за присъствието на совите в района. От кълвачите интерес представлява установяването на трипръстият кълвач (*Picoides tridactylus*) (Фигура 4, 5). Той бе регистриран в общо 3 находища, в гора от смърч (*Picea abies*) на надморска височина между 1596 m и 2060 m. Във всички установени находища присъстваха значителен процент мъртви дървета. Останалите установени находища на вида за района са: 1 женска (около яз. Голям Беглик); 3 територии за връх Малка Сюткя; 3 територии за връх Голяма Сюткя (SHURULINKOV *et al.* 2012). Черният кълвач (*Dryocopus martius*) бе установен в 4 находища, а зеленият кълвач (*Picus viridis*) в едно. Големият пъстър кълвач (*Dendrocopos major*) е много добре представен за територията на резервата, където бе установен в десет находища с численост 10-11 дв. Сивия кълвач (*Picus canus*) не бе установен по време на изследването. Числеността му за района е изключително ниска, 1 дв. установена от ДОНЧЕВ (1982). SHURULINKOV *et al.* (2012) установяват сивия кълвач в общо 7 находища за целия масив Беглика-Баташка планина. От интерес е и регистрирането на елховата скатия (*Carduelis spinus*), която бе установена в едно находище с численост 2-3 дв. За района видът е известен от средата на 30-те години на миналия век (ПАТЕВ 1950). По късно ДОНЧЕВ (1982) не го установява. Присъствието му е с много ниска численост. От пойните птици интересни са данните за ушатата чучулига (*Eremophila alpestris*) намерена на връх Голяма Сюткя (PETROV *et al.* 2006). Като цяло за Родопите видът е рядък и локално разпространен. По време на настоящото картиране ушатата чучулига не бе установена.

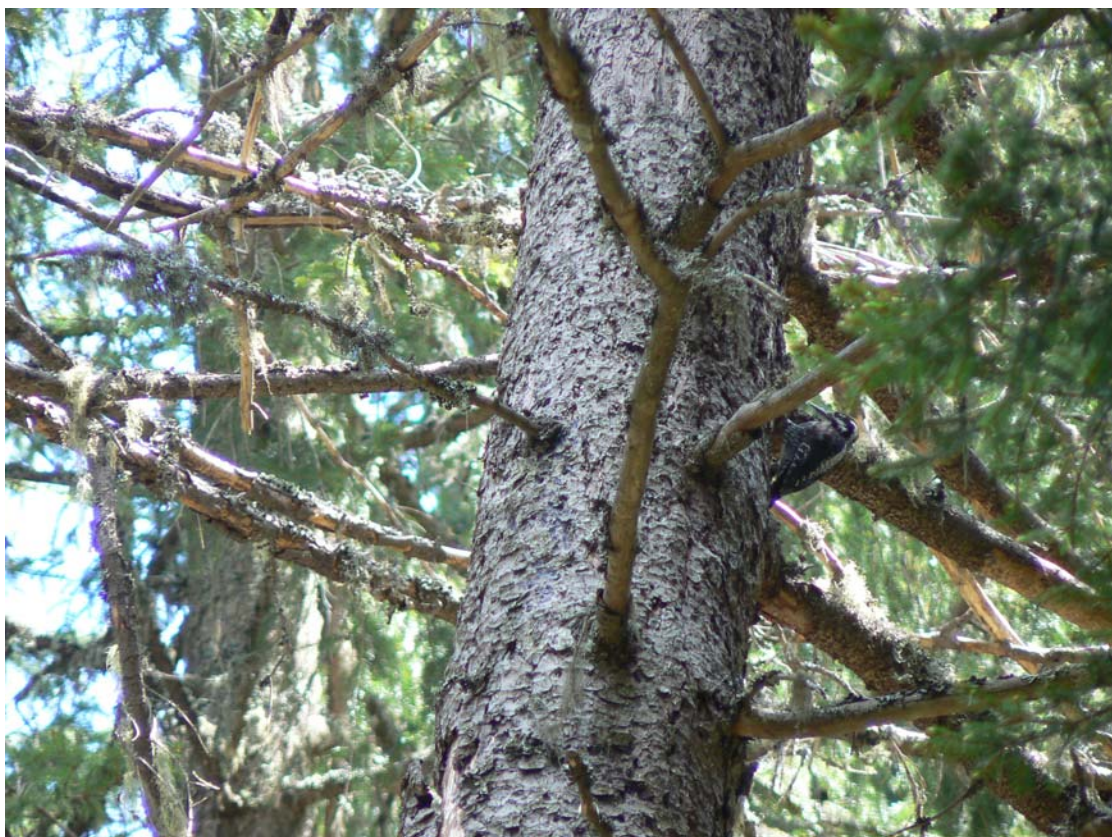
Фигура 1. Хранителни остатъци от глухар (*Tetrao urogallus*).

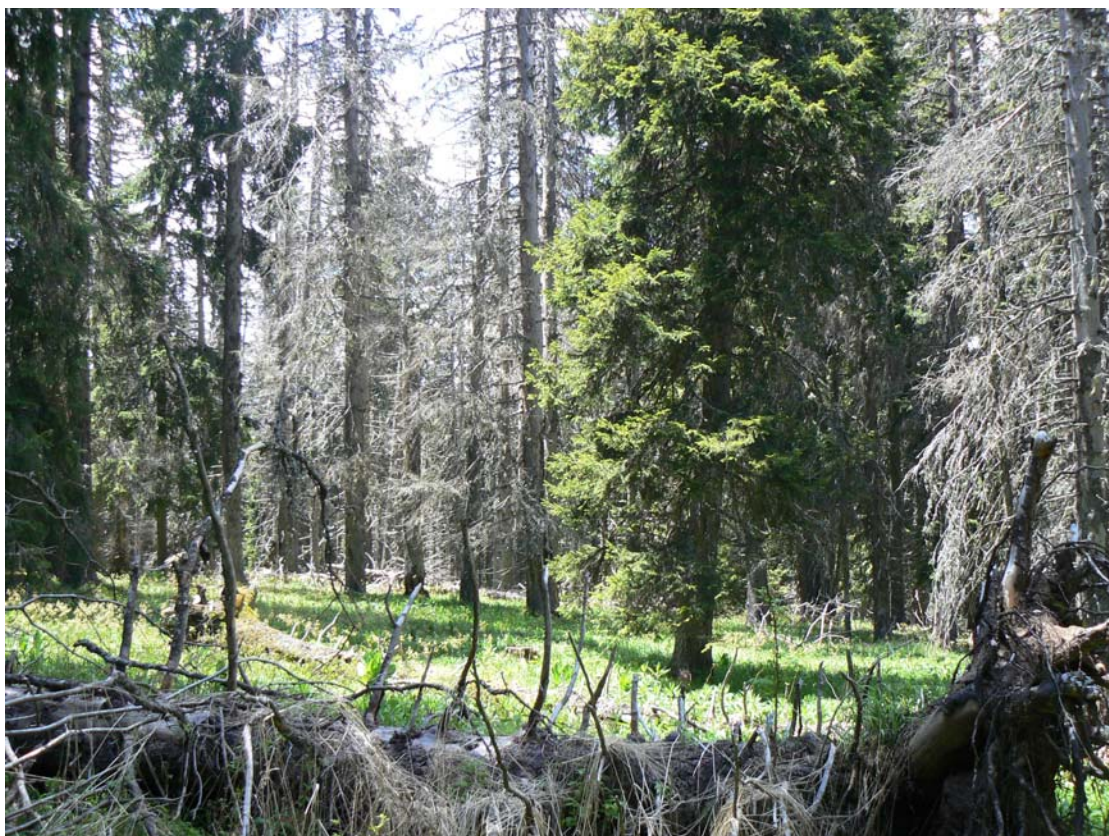
Фигура 2. Местообитание на глухар (*Tetrao urogallus*).

Фигура 3. Местообитание на пернатокрака кукумявка (*Aegolius funereus*).

Фигура 4. Женски трипръст кълавач (*Picoides tridactylus*).

Фигура 5. Местообитание на трипръст кълавач (*Picoides tridactylus*).

Таблица 1. Установени видове птици до този момент: в рамките на реализираните проучвания; ** – видът е по литературни данни; * – видът е по лични данни от предходни посещения.

Вид	Българско име	Статус
<i>Podiceps nigricollis</i> **	черноврат гмурец	мигриращ
<i>Ardea purpurea</i> **	червена чапла	мигриращ
<i>Ciconia ciconia</i> **	бял щъркел	вагрант
<i>Ciconia nigra</i> *	черен щъркел	гнездящ
<i>Anas platyrhynchos</i> **	зеленоглава патица	гнездящ/мигриращ
<i>Anas querquedula</i> **	лятно бърне	възможно гнездящ
<i>Gypaetus barbatus</i> **	брадат лешояд	изчезнал
<i>Accipiter gentilis</i>	голям ястреб	гнездящ
<i>Accipiter nisus</i>	малък ястреб	гнездящ
<i>Pernis apivorus</i>	осояд	гнездящ
<i>Buteo buteo</i>	обикновен мишелов	гнездящ
<i>Aquila pomarina</i> **	малък креслив орел	мигриращ
<i>Aquila pennata</i> **	малък орел	гнездящ
<i>Falco subbuteo</i>	сокол орко	гнездящ
<i>Bonasa bonasia</i>	лещарка	гнездящ
<i>Tetrao urogallus</i>	глухар	гнездящ
<i>Alectoris graeca</i> **	планински кеклик	изчезнал
<i>Perdix perdix</i> **	яребица	изчезнал

Вид	Българско име	Статус
<i>Tringa ochropus</i> **	голям горски водобегач	мигриращ
<i>Actitis hypoleucos</i> **	късокрил кюкавец	летуващ/възможно гнездящ
<i>Scolopax rusticola</i> **	горски бекас	мигриращ
<i>Columba oenas</i>	гълъб хралупар	гнездящ
<i>Columba palumbus</i>	гривяк	гнездящ
<i>Streptopelia decaocto</i> **	гугутка	изчезнал
<i>Cuculus canorus</i> **	обикновена кукувица	гнездящ
<i>Caprimulgus europaeus</i> *	козодой	гнездящ
<i>Glaucidium passerinum</i> **	малка кукумявка	гнездящ
<i>Aegolius funereus</i>	пернатокрака кукумявка	гнездящ
<i>Athene noctua</i> **	домашна кукумявка	гнездящ
<i>Asio otus</i> **	горска ушата сова	гнездящ
<i>Apus apus</i> **	черен бързолет	гнездящ
<i>Apus pallidus</i>	блед бързолет	гнездящ
<i>Alcedo atthis</i> **	земеродно рибарче	гнездящ
<i>Coracias garrulus</i> **	синявица	мигриращ
<i>Jynx torquilla</i> **	въртошийка	гнездящ
<i>Dryocopus martius</i>	черен кълавач	гнездящ
<i>Picus viridis</i>	зелен кълавач	гнездящ
<i>Picus canus</i> **	сив кълавач	гнездящ
<i>Dendrocopos major</i>	голям пъстър кълавач	гнездящ
<i>Picoides tridactylus</i>	трипръст кълавач	гнездящ
<i>Eremophila alpestris</i> **	ушата чучулига	гнездящ
<i>Lullula arborea</i>	горска чучулига	гнездящ
<i>Ptyonoprogne rupestris</i>	скална лястовица	гнездящ
<i>Delichon urbica</i>	градска лястовица	гнездящ
<i>Hirundo rustica</i>	селска лястовица	гнездящ
<i>Hirundo daurica</i>	червенокръста лястовица	гнездящ
<i>Motacilla flava</i> **	жълта стърчиопашка	мигриращ
<i>Motacilla cinerea</i>	планинска стърчиопашка	гнездящ
<i>Motacilla alba</i>	бяла стърчиопашка	гнездящ
<i>Anthus trivialis</i>	горска бърбица	гнездящ
<i>Anthus spinoletta</i> **	планинска бърбица	мигриращ
<i>Lanius collurio</i> **	червеногърба сврачка	мигриращ
<i>Cinclus cinclus</i>	воден кос	гнездящ
<i>Troglodytes troglodytes</i>	орехче	гнездящ
<i>Prunella collaris</i> **	пъстрогуша завирушка	гнездящ
<i>Prunella modularis</i> **	сивогуша завирушка	гнездящ
<i>Eritbacus rubecula</i>	червеногръдка	гнездящ
<i>Phoenicurus ochruros</i>	домашна червеноопашка	гнездящ
<i>Saxicola rubetra</i>	ръждивогушо ливадарче	гнездящ
<i>Oenanthe oenanthe</i> **	сиво каменарче	гнездящ
<i>Turdus torquatus</i> **	белогуш дрозд	гнездящ
<i>Turdus merula</i>	кос	гнездящ

Вид	Българско име	Статус
<i>Turdus philomelos</i>	посен дрозд	гнездящ
<i>Turdus viscivorus</i>	имелов дрозд	гнездящ
<i>Sylvia communis</i> **	голямо белогушо коприварче	гнездящ
<i>Sylvia curruca</i> **	малко белогушо коприварче	мигриращ
<i>Regulus regulus</i>	жълтоглаво кралче	гнездящ
<i>Regulus ignicapillus</i>	червеноглаво кралче	гнездящ
<i>Phylloscopus trochilus</i> **	брезов певец	мигриращ
<i>Phylloscopus collybita</i>	елов певец	гнездящ
<i>Phylloscopus sibilatrix</i> **	буков певец	мигриращ
<i>Ficedula hypoleuca</i> **	жалобна мухоловка	мигриращ
<i>Muscicapa striata</i>	сива мухоловка	гнездящ
<i>Aegithalos caudatus</i>	дългоопашат синигер	гнездящ
<i>Parus cristatus</i>	качулат синигер	гнездящ
<i>Parus montanus</i>	матовоглав синигер	гнездящ
<i>Parus ater</i>	черен синигер	гнездящ
<i>Parus major</i> **	голям синигер	гнездящ
<i>Sitta europaea</i> *	горска зидарка	гнездящ
<i>Certhia familiaris</i>	горска дърволазка	гнездящ
<i>Emberiza citrinella</i>	жълта овесарка	гнездящ
<i>Fringilla coelebs</i>	обикновена чинка	гнездящ
<i>Serinus serinus</i>	диво канарче	гнездящ
<i>Carduelis chloris</i> **	зеленика	гнездящ
<i>Carduelis carduelis</i> **	щиглец	гнездящ
<i>Carduelis spinus</i>	елхова скатия	гнездящ
<i>Carduelis cannabina</i> **	обикновено конопарче	гнездящ
<i>Loxia curvirostra</i>	обикновена кръсточовка	гнездящ
<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	червенушка	гнездящ
<i>Sturnus vulgaris</i> **	обикновен скорец	гнездящ
<i>Passer domesticus</i>	домашно врабче	гнездящ
<i>Passer montanus</i> **	полско врабче	мигриращ
<i>Garrulus glandarius</i>	сойка	гнездящ
<i>Nucifraga caryocatactes</i>	сокерица	гнездящ
<i>Corvus cornix</i>	сива врана	гнездящ
<i>Corvus corax</i>	гарван	гнездящ

4. ТАКСОНИ С КОНСЕРВАЦИОННА ЗНАЧИМОСТ

По отношение на природозащитния статус (таблица 2) 7 от установените при настоящото проучване видове попадат в Приложение II на ЗБР, а 45 в Приложение III. Респективно 7 вида са включени в Приложение I на Директивата за дивите птици (79/409/). В Приложение II на Бонската конвенция са 12 вида. В категория застрашен (EN) на Червената книга на България попадат 5 вида – голям ястреб (*Accipiter gentilis*), малък ястреб (*Accipiter nisus*), глухар (*Tetrao urogallus*), гълъб хралупар (*Columba oenas*) и трипръст къвач

(*Picoides tridactylus*), а в категорията уязвим (VU), 5 вида – осояд (*Pernis apivorus*), сокол орко (*Falco subbuteo*), пернаторкрака кукумявка (*Aegolius funereus*), черен кълавач (*Dryocopus martius*) и ехова скатия (*Carduelis spinus*). По отношение на IUCN, 47 вида са в категорията незастрашен (LC).

Таблица. 2 Списък на консервационно значимите видове установени по време на настоящото проучване на територията на резерват „Беглика”.

Вид	Българско име	ЗБР	79/409/ЕИО	BONN	ЧК	IUCN
<i>Accipiter gentilis</i>	голям ястреб	III	-	II	EN	LC
<i>Accipiter nisus</i>	малък ястреб	III	-	II	EN	LC
<i>Pernis apivorus</i>	осояд	II/III	I	II	VU	LC
<i>Buteo buteo</i>	обикновен мишцелов	III	-	II	-	LC
<i>Falco subbuteo</i>	сокол орко	III	-	II	VU	LC
<i>Bonasa bonasia</i>	лещарка	II/III	I	-	-	LC
<i>Tetrao urogallus</i>	глухар	II	I	-	EN	LC
<i>Columba oenas</i>	гълъб хралупар	III	-	-	EN	LC
<i>Aegolius funereus</i>	пернаторкрака кукумявка	II/III	I	-	VU	LC
<i>Apus pallidus</i>	блед бързолет	III	-	-	-	LC
<i>Dryocopus martius</i>	черен кълавач	II/III	I	-	VU	LC
<i>Picus viridis</i>	зелен кълавач	III	-	-	-	LC
<i>Dendrocopos major</i>	голям пъстър кълавач	III	-	-	-	LC
<i>Picoides tridactylus</i>	трипръст кълавач	II/III	I	-	EN	LC
<i>Lullula arborea</i>	горска чучулига	II/III	I	-	-	LC
<i>Ptyonoprogne rupestris</i>	скална лястовица	III	-	-	-	LC
<i>Delichon urbica</i>	градска лястовица	III	-	-	-	LC
<i>Hirundo rustica</i>	селска лястовица	III	-	-	-	LC
<i>Hirundo daurica</i>	червенокръста лястовица	III	-	-	-	LC
<i>Motacilla cinerea</i>	планинска стърчиопашка	III	-	-	-	LC
<i>Motacilla alba</i>	бяла стърчиопашка	III	-	-	-	LC
<i>Anthus trivialis</i>	горска бърбрица	III	-	-	-	LC
<i>Cinclus cinclus</i>	воден кос	III	-	-	-	LC
<i>Troglodytes troglodytes</i>	орехче	III	-	-	-	LC
<i>Erethacus rubecula</i>	червеногръдка	III	-	II	-	LC
<i>Phoenicurus ochruros</i>	домашна червеноопашка	III	-	-	-	LC
<i>Saxicola rubetra</i>	ръждивогушо ливадарче	III	-	-	-	LC
<i>Turdus merula</i>	кос	III	-	II	-	LC
<i>Turdus philomelos</i>	посен дрозд	III	-	-	-	LC
<i>Turdus viscivorus</i>	имелов дрозд	III	-	II	-	LC
<i>Regulus regulus</i>	жълтоглаво кралче	III	-	II	-	LC
<i>Regulus ignicapillus</i>	червеноглаво кралче	III	-	II	-	LC
<i>Phylloscopus collybita</i>	елов певец	III	-	II	-	LC
<i>Muscicapa striata</i>	сива мухоловка	III	-	II	-	LC
<i>Aegithalos caudatus</i>	дългоопашат синигер	III	-	-	-	LC
<i>Parus cristatus</i>	качулат синигер	III	-	-	-	LC
<i>Parus montanus</i>	матовоглав синигер	III	-	-	-	LC
<i>Parus ater</i>	черен синигер	III	-	-	-	LC

Вид	Българско име	ЗБР	79/409/ЕИО	BONN	ЧК	IUCN
<i>Certhia familiaris</i>	горска дърволазка	III	-	-	-	LC
<i>Emberiza citrinella</i>	жълта овесарка	II	-	-	-	LC
<i>Fringilla coelebs</i>	обикновена чинка	III	-	-	-	LC
<i>Serinus serinus</i>	диво канарче	III	-	-	-	LC
<i>Carduelis spinus</i>	елхова скатия	III	-	-	VU	LC
<i>Loxia curvirostra</i>	обикновена кръсточовка	III	-	-	-	LC
<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	червенушка	III	-	-	-	LC
<i>Nucifraga caryocatactes</i>	сокевица	III	-	-	-	LC
<i>Corvus corax</i>	гарван	III	-	-	-	LC

ЛЕГЕНДА:

ЗБР – ЗАКОН ЗА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ обнародван в ДВ, бр. 77/9.08.2002

II – видове, включени в Приложение II: видове, за защитата на които се обявяват защитени зони за опазване на местообитанията им.

III – видове, включени в Приложение III: видове защитени на територията на цялата страна.

Директива на Европейската общност за опазване на дивите птици 79/409/

Приложение 1 – видове, които ще бъдат обект на специални природозащитни мерки по отношение на техните местообитания, за да осигури оцеляването и възпроизводството в района на разпространението им.

Видове, включени в Конвенцията за защита на мигриращите видове диви животни (BONN):

I – видове, включени в Приложение I (Appendix I) на конвенцията, като застрашени навсякъде в целия и по-голяма част от техния ареал.

II – видове, включени в Приложение II (Appendix II) на конвенцията, като приоритет в международното сътрудничество що се отнася до тяхното опазване и управление.

ЧК – ЧЕРВЕНА КНИГА НА БЪЛГАРИЯ. Том 2. Животни. 2011.

Категории: **EN** – застрашен; **VU** – уязвим.

IUCN Red List 2014 – ЧЕРВЕН СПИСЪК НА ЗАСТРАШЕНИТЕ ВИДОВЕ НА МЕЖДУНАРОДНИЯ СЪЮЗ ЗА ЗАЩИТА НА ПРИРОДАТА

Категории: **NT** – потенциално застрашен; **LC** – незастрашен.

5. ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

СТЕПЕНИ: + - ниска ++ - средна +++ - висока

Уязвимост

Организова група	Степен	Причини / Основания	Необходимост от мерки
ФАУНА			
Птици	+ до ++	За всички видове липсват целенасочени популационни изследвания.	Мониторинг на глухара, къбачите, малката

			(врабчова) кукумявка и пернатораката кукумявка и техните местообитания.
--	--	--	---

Рядкост

Организмова група	Степен	Причини / Основания	Необходимост от мерки
ФАУНА			
Птици	++ до +++	От видовете срещащи се на територията на резервата редки са видовете свързани със стари иглолистни гори: глухар (<i>Tetrao urogallus</i>), трипръст кълавач (<i>Picoides tridactylus</i>), малка (врабчова) кукумявка (<i>Glauclidium passerinum</i>) и пернатораката кукумявка (<i>Aegolius funereus</i>).	Мониторинг на ключови видове и техните местообитания.

Естественост

Организмова група	Степен	Причини / Основания	Необходимост от мерки
ФАУНА			
Птици	+++	Естествеността на територията на резервата е добре застъпена по отношение на птиците.	Мониторинг на ключови видове и техните местообитания.

Типичност

Организмова група	Степен	Причини / Основания
ФАУНА		
Птици	+++	Видовият състав на птиците се отличава с висока типичност по отношение на орнитофауната за Западни Родопи.

Размери

Организмова група	Степен	Причини / Основания	Необходимост от промяна в границите на резервата
ФАУНА			
Птици	++	Резерватът в настоящите си граници не е напълно достатъчен за оптималното съществуване на популациите на птиците.	Разширение на резервата в северна и западна посока, така, че да обхваща върховете „Голяма Сютка” и „Малка Сютка”.

Биологично разнообразие и консервационно значение

Организова група	Степен	Причини / Основания
ФАУНА		
Птици	+++	На територията на резерват „Беглика“ са установени 96 вида птици, 46 от видовете са приоритетни за опазване.

Стабилност и нестабилност

Организова група	Степен	Причини / Основания	Необходимост от мерки
ФАУНА			
Птици	++	Популациите са в стабилно състояние, не са повлияни от антропогенен натиск.	Мониторинг на ключови видове и техните местообитания.

6. ЗАПЛАХИ И НЕОБХОДИМИ МЕРКИ ЗА ОПАЗВАНЕ

В хода на теренните проучвания на птиците, паралелно със събирането на биологична информация, са регистрирани и установените заплахи за групата. При събирането на информацията за заплахите основен акцент е поставен върху идентифицирането на заплахи от антропогенен характер, които могат да бъдат обект на превенция, прекъсване или управление. В тази връзка, въпреки че са идентифицирани такива, заплахите от естествен характер не се разглеждат в настоящата част от доклада. В резултат на проведеното проучване върху заплахите, на територията на резерват „Беглика“ такива на са установени.

Необходимо е реализиране на популационни изследвания и допълнително проучване върху разпространението на глухара (*Tetrao urogallus*), кълвачите с по специално внимание на терциерния реликт трипръст кълвач (*Picoides tridactylus*) и на двата вида редки сови – малка (врабчова) кукумявка (*Glaucidium passerinum*) и пернатокрака кукумявка (*Aegolius funereus*), както и изготвяне и прилагане на схеми за мониторинг върху състоянието на глухара, видовете кълвачи и сови и техните местообитания. Разширение на резервата в северна и западна посока, така че да обхване върховете „Голяма Сюткя“ и „Малка Сюткя“ би подобрило значително състоянието на популациите на малката (врабчова) кукумявка (*Glaucidium passerinum*), пернатокрака кукумявка (*Aegolius funereus*) и трипръстия кълвач (*Picoides tridactylus*).

7. ЦИТИРАНА ЛИТЕРАТУРА

- Bibby C., M. Jones AND S. Marsden 1999. Expedition Field Techniques. – *Bird Surveys*. Royal Geographical Society, London
- Petrov T., D. Demerdzhiev, G. Popgeorgiev, L. Profirov, K. Velev, K. Dimitrova, D. Plachiyski. 2006. Birds of the Western Rhodopes. - In: Beron P., (ed.) Biodiversity of Bulgaria. 3. Biodiversity of Western Rhodopes (Bulgaria and Greece) I. Pensoft & Nat. Mus. Natur. Hist., Sofia, 913-948.
- Shurulinkov P., G. Stoyanov 2006. Some new findings of Pigmy Owl *Glaucidium passerinum* and Tengmalm's Owl *Aegolius funereus* in Western and Southern Bulgaria. – *Acrocephalus*, 27 (128-129): 65-68.

- Shurulinkov, P., G. Stoyanov, E. Komitov, G. Daskalova and A. Ralev 2012 Contribution to the Knowledge on distribution, number and habitat preferences of rare and endangered birds on Western Rhodopes Mts., Southern Bulgaria. Strigiformes and Piciformes. - *Acta Zoollogica Bulgarica*, 64 (1), 43-56.
- Боев Н. 1985. Брадат лешояд (*Gypaetus barbatus*). – Червена Книга на България, Том 2, Животни. БАН, София.
- Големански В. и др. (ред.) 2011. Червена книга на Република България. Том 2. Животни. ИБЕИ – БАН & МОСВ, София.
- Дончев С. 1982. Птиците в резервата „Васил Коларов” и околностите му (Западни Родопи). – Екология 10, 35-43 с.
- Костадинова И., М. Граматиков (ред.) 2007. Орнитологично важни места в България и Натура 2000. БДЗП, Прородозащитна поредица, Книга 11. София, БДЗП.
- Мичев Т., Ц. Петров 2000. Птиците на Родопите. – Български съюз за защита на Родопите. С, 122 с.
- Мичев Т., Ц. Петров, Л. Профиров, Ж. Спиридонов 1986. Принос към разпространението и числеността на гарвана (*Corvus corax*) в България през 1950-1984 г. - Екология, 19, 27-35.
- Патев П. 1950. Птиците в България. С. БАН, 364 с.
- Янков П. (ОТГ. РЕД.) 2007. Атлас на гнездящите птици в България. – БДЗП, Природозащитна поредица, Книга 10. С., БДЗП, 164-165 с.